

Bild: Folkets Bio Copyright: Stina Wirsén

Historien om Bodri

Hédi och Marika är bästa vänner. De har mycket gemensamt, men en sak skiljer dem åt: Marika är kristen och Hédi är jude. När kriget kommer får de inte leka med varandra längre. Hédi får inte ens gå ut med sin älskade hund Bodri. När de skiljs åt och Hédi hamnar i ett läger, ger tanken på Bodri styrka och hopp. Och Bodri väntar på sin Hédi.

Att berätta om Förintelsen för barn via en flickas kärlek till sin hund är ett lyhört sätt att närma sig det svåra. Hédi Frieds berättelse och Stina Wirséns bilder hjälper oss att förstå historien på precis den nivå vi själva klarar.

Om filmhandledningen

Film är ett spännande och mångfacetterat pedagogiskt verktyg där våra handledningar är till för att vägleda dig som lärare. Åldersrekommendationen, som här sträcker sig från 7 till 10 år, är just en rekommendation. Du väljer själv om du vill ta upp ett eller flera teman ur frågeställningarna och/eller om du kan viga lite mer tid till fördjupning och närstudier av själva filmmediet. Du känner dina elever bäst och vet vad som kan vara relevant och intressant just för dem. Filmen är tillåten från 7 år. Med den här handledningen kan man även se klipp från filmen för att få ett tydligare underlag och stöd för minnet.

Filmens handling

Hédi lever tillsammans med mamma och pappa, lillasyster Livia och hunden Bodri i en liten idyllisk stad. Hon leker tillsammans med kompisen Marika och hennes hund Bandi. De rör sig fritt i kvarteren, klättrar i träd och har så roligt ihop. Men Marika är kristen och Hédi jude. Kriget kommer närmare och Hédis familj får allt mindre frihet. En dag får Hédi och Marika inte leka med varandra längre. Men de gör det ändå, i smyg. Ända till den dag Hitler bestämmer att alla judar måste flytta. Soldaterna kommer och hämtar Hédis familj till tågstationen. Hunden Bodri följer efter, men blir bortjagad av en soldat. När Hédi och Bodri skiljs åt får vi följa flickans drömmar om hur Bodri klarar sig utan henne. Han lever i skogen tillsammans med andra övergivna hundar som hjälps åt för att skaffa mat. Hédis

verklighet är svår; föräldrarna försvinner, och Hédi och hennes syster fryser och svälter i ett läger. Att tänka på Bodri ger Hédi kraft. Hunden ser träden byta kläder varje årstid och vi förstår att det går ett år. En dag hör Bodri hur någon ropar hans namn. Hédi har kommit tillbaka! Hon berättar för Bodri att kriget är slut, att många människor dödades, men att det fanns de som överlevde ”som min lillasyster Livia och jag. Vi är här, och vi berättar om det som hänt för alla, så att det aldrig ska hända igen.”

Filmen och läroplanen

I *Historien om Bodri* berättar en Förintelseöverlevande om sin barndom. Hédi Frieds berättelse och Stina Wirséns illustrationer blir för många barn det första mötet med ett av de viktigaste, och mörkaste, skeendena i vår moderna historia. Ur ett barnperspektiv, med absolut gehör för hur mycket respektive litet som kan berättas, ger filmskaparna underlag för såväl historie- och religionsundervisningen som viktiga samtal om etik och demokrati.

”Undervisningen ska stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor och etiska förhållningssätt samt ge eleverna verktyg för att kunna analysera och ta ställning i etiska och moraliska frågor. På så sätt ska undervisningen bidra till elevernas möjligheter att utveckla en personlig livshållning och beredskap att handla ansvarsfullt i förhållande till sig själva och sin omgivning.” (Ämnets syfte, Religionskunskap, Lgr-22)

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

Bild: Folkets Bio Copyright: Stina Wirsén

Med *Historien om Bodri* får vi en inblick i att det finns olika religiösa åskådningar och att de kan leva sida vid sida. Men vi blir varse hur det också kan skapas avgrundsdeep mellan dem. Vi får fundera över etiska frågor och diskutera hur vi kan agera ansvarsfullt när dilemman uppstår. Filmen får oss att förstå att vi inte är utlämnade till historiens godtycklighet: ”Vi har alla ett val. Vi kan välja det goda.” (Hédi Fried)

- Väljer vi att se det som är lika hos andra människor eller det som skiljer oss åt? Väljer vi att vara nyfikna på det som är annorlunda eller tar vi avstånd?
- Vad är det som gör att vi vill leka med någon och bli bästisar? Vad är det viktigaste för att man ska ha roligt ihop, och tycka om varandra riktigt mycket?
- Tror ni att Hédi och Marika träffades igen efter kriget?

”Människans förståelse av det förflutna är inflätad i hennes föreställningar om samtiden och perspektiv på framtiden. På så sätt påverkar det förflutna både våra liv i dag och våra val inför framtiden. /.../ Ett historiskt perspektiv ger oss redskap att förstå och förändra vår egen tid.” (Lgr-22, kursplan för ämnet Historia)

För åk 1 - 3 lyfts i Läroplanen mänskliga rättigheter, alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med Barnkonventionen. Viktiga källor är skildringar av människors levnadsvillkor förr i tiden och minnen berättade av människor som lever nu.

tade av människor som lever nu.

För åk 4 - 6 betonas bland annat vad historiska källor kan berätta om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män jämfört med i dag, vad religioner och andra livsåskådningar kan betyda för människors identitet, livsstil och grupptillhörighet, samt de nationella minoriteternas rättigheter. De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med Barnkonventionen, samt vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas.

I Läroplanens inledning betonas ”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde/... /samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.”

Historien om Bodri hjälper oss att ta oss an dessa grundläggande frågor, ur barnets perspektiv. Människors lika värde - vad händer när principen inte gäller? När någon bestämmer att någon annan inte får finnas? När demokratin försvagas och diktatur tar över? Vad är ondska? Hur kan vi handskas med den? Vad är godhet? Kan vi välja den? Hur ska vi leva tillsammans, trots våra olikheter? Det är frågor vi kan ta till klassrumsnivå.

Böcker, filmer och spel handlar ofta om kampen mellan ont och gott. Det gör berättelsen spännande men den kampen är också något vi genom alla tider har behövt fundera över, för att kunna leva tillsammans.

- Välj några onda figurer ur sagornas värld och berätta mer om dem, på ert eget vis. Vilka är de, varför är de onda? Gör en egen berättelse om till exempel Riddar Kato i *Mio min Mio*, den onda fen i *Törnrosa* eller Den ansiktslöse i *Spirited Away*. Vad gjorde dem onda? Vad vinner de på att sätta skräck i alla runtom? Kan de bli goda? Om det inte går, hur kan vi klara av att leva med dem? Skriv, rita eller berätta muntligt för varandra.

Filmens form och innehåll

Eftersom filmen är så kort, endast 12 minuter, lämpar den sig väl för att ses flera gånger, för att närstudera hur den är gjord.

Animationen

Att animera betyder att göra levande. I filmen har konstnären Stina Wirséns bilder levandegjorts genom att de får växa fram inför våra ögon, som en del av berättandet. Först kommer linjen, sedan färgen och till sist får bilden liv och figurerna börjar agera. Fläckar av färg får berätta om att någon är rädd eller ivrig (när färg kommer utanför Bodris konturer) eller arg (den ilska hunden på gatan

Bild: Folkets Bio Copyright: Stina Wirsén

”läcker” färg när den skäller). Men fläckarna berättar också när något håller på att bli farligt, någon försvinner, eller när hoppet tänds.

- Hur förändrats bilderna när Hédi och Bodri skiljs åt? Vad händer med färgerna? Med konturerna?
- Bodri såg träden i ”snöpyjamas” och ”skirt gröna spetskjolar”. Det är ett poetiskt sätt att beskriva årstidernas växling. Hur skulle ni beskriva exempelvis hur dagen blir natt, hur vinterns kyla förvandlar en sjö eller hur en människa blir gammal med hjälp av poetiska kläder?
- Måla ”vått i vått” som Stina Wirsén. Låt färgen flyta ut på pappret. Använd ett tjockare papper med grövre ytstruktur som hastigt doppats i vatten, och vattenfärger. Låt bilden vara enkel. Arbeta en kort stund. Gör hellre flera enkla bilder än att arbeta länge med en enda. När bilderna torkat kan de användas till exempel som bakgrund till animerad film, eller så kan ni rama in favoriterna och göra en vägg av tavlor i klassrummet. Färgfläckarna kan också få ansikten efter att de torkat – och börja leva sitt eget liv i en alldeles ny berättelse.

Musiken

De tre instrumenten fiol, cello och piano spelar under filmens gång. Ett ledmotiv i form av en sorgsen melodi återkommer som Bodris och Hédis eget tema.

- Lyssna noga: ibland hörs ett ensamt instrument utan melodi. Vad händer i filmen då? Vilket instrument är det? Vilken känsla skapas?
- Vilka instrument skulle ni själva använda om ni skulle göra film för att visa att det händer något magiskt? Om någon snubblar på ett roligt sätt? Om någon gråter?

Att berätta om krig och andra svåra frågor

Krig är det svåraste vi som människor kan råka ut för, då allt vi byggt upp bryts ner.

Hur talar vi om kriget, hur kan vi förstå det, hur berör vi riktigt svåra frågor – på barnens nivå? Hur får barnen själva komma till tals? Barn är lyhörda, ser och hör och försöker förstå mer än vi tror. Att vi undviker ämnet betyder inte att barnen skyddas, tvärtom.

Kulturupplevelser ger oss en möjlighet att närma oss det svåra och få underlag för en gemensam erfarenhet som vi kan samtala utifrån. Genom litteraturen, teatern och filmen kan vi bearbeta det vi inte har ord för eller har tydliga svar på.

Genom att låta barnen berätta om sina erfarenheter, funderingar och rädslor i en tillåtande, skapande anda, kan vi hålla samtalet levande och stärka både den etiska kompassen och känslan av hopp.

- Har ni, eller någon äldre vuxen i er närhet varit med om krig? Berätta (om ni vill och kan).
- Både Bodri och Hédi överlever kriget och får träffas igen. Då berättar Hédi för honom om allt det svåra som hänt. Ibland kan ett djur hjälpa oss att prata om det svåra och göra så att vi känner oss tröstade. Har era djur (eller gosedjur!) lyssnat och tröstat er?
- *Historien om Bodri* heter filmen. Byt ut ”Bodri” till ert eget (eller påhittade) husdjurs namn, och berätta vad som händer när kriget skilde er åt ur djurets perspektiv. Vad var svårt? Vad var djuret rädd för? Vad längtade det efter? Hur hittade det skydd och mat? Fanns det något som trots allt var roligt och härligt, ibland? Hur kändes det när kriget tog slut? Fick ni träffas igen? Skriv, teckna, gör en tecknad serie eller en animation i stop-motionteknik.

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Bilder att skriva ut

Till den här handledningen har Stina Wirsén gett tillåtelse att publicera ett antal av bilderna ur boken och filmen. De finns att ladda ned i högupplöst tillstånd så att ni lätt kan skriva ut och använda dem när ni arbetar vidare med filmen i klassrummet.

Bild 1

Bild 3

Bild 5

Bild 7

Bild 9

Bild 2

Bild 4

Bild 6

Bild 8

Bild 10

Läs tillsammans med barnen

Bilderboken "Historien om Bodri" (Fried, Wirsén 2019)

Bilderboken "Ensammast i världen" (Eggens, Nygren 2003)

Förtelseöverlevande Magda Eggens berättelse om en katt som försöker hitta en trygg plats i världen.

Bilderboken "Dagen då kriget kom" (Davies, Cobb 2018)

En bok tillägnad alla barn som är vilse och ensamma. Och alla som hjälper dem.

För ungdomar och vuxna

"Frågor jag fått om Förtelsen" (Fried, 2018)
Hédi Fried delar med sig av unga människors frågor som hon fått som mångårig föreläsare.

"Anne Franks dagbok" (Frank, 1942 - 44)
Ett vittnesmål från andra världskrigets judeförföljelse, berättad av en tonårig judisk flicka som levde gömd i Amsterdam, där hon skrev dagbok. Dagboken har utgivits i olika textbearbetningar.

"Mannen utan öde" (Kertész, 1975) Nobelpristagaren Imre Kertész mest kända roman är den om hans egna upplevelser som ung man under andra världskriget.

Se

Var är Anne Frank (2022) fr. 11 år
Läs filmens [handledning](#)

Ön i Fågelgatan (1996) fr. 11 år
Läs filmens [handledning](#)

Mer pedagogiskt material

[Natur & kultur](#) Material kring bilderboken.

[Teater Barbara](#) Material kring teateruppsättningen av "Historien om Bodri".

Mer att läsa och se, för vuxna

[Om detta må ni berätta](#), material från Levande historia

[Min judiska historia](#), UR-program

Mer om Hédi Fried och Stina Wirsén

[Natur & kultur](#)

Stina Wirséns [webbplats](#)

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, 2022

Regi och manus: Stina Wirsén

Musik: Martin Östergren

Berättarröster: Hédi Fried, Ella Broman

Förlaga: Barnboken "Historien om Bodri" av Hédi Fried, med illustrationer av Stina Wirsén

Producent Peter Krupenin

Produktionsbolag :HOBAB

Språk: svenska, samt minoritetsspråken

Censur: Från 7 år

Längd: 12 minuter

Distributör: Folkets Bio, info@folketsbio.se,

FilmCentrum och UR

REDAKTION

Text: Nina Nykvist

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, januari 2023

Filmhandledningen är skriven i samarbete med UR

Redaktör: Axel Johansson Palmqvist

KONTAKT

---

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio